

Aarhus d. 23. august 2022

Danmarks Naturfredningsforenings holdning til fremtiden for Moesgaard allé

Udtalelse ifm. offentlig besigtigelse med Fredningsnævnet d. 24. august 2022.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) ønsker indledningsvis at fastslå, at vi finder sagen om Moesgaard allé endog meget kompliceret, og at vi har haft mange og lange interne drøftelser om, hvordan vi bør forholde os til den. Det kan måske umiddelbart synes som et banalt valg mellem nyt og gammelt og mellem natur og kultur, men der er talrige nuancer og dilemmaer, som ikke mindst for en organisation som vores er vanskelige – men væsentlige – at adressere. Det har med andre ord ikke været nemt for DN at nå frem til en klar og entydig holdning til spørgsmålet om alléens fremtidige skæbne.

Men historikken og alléens aktuelle tilstand kalder på en snarlig afgørelse. DN er grundlæggende af den opfattelse at meget besvær kunne være undgået og situationen muligvis en anden, hvis man ifm. opførelsen af det nye Moesgaard Museum havde forholdt sig omhyggeligt til den trafikale betjening af museet, med udgangspunkt i de herskende landskabsbindinger. Man kan sågar hævde, at de seneste års forvaltning af alléen – eller mangel på samme – er en medvirkende årsag til alléens nuværende miserable tilstand. Det ændrer imidlertid ikke på, at skaden er uoprettelig og at træernes aktuelle tilstand bør danne udgangspunkt for beslutninger om alléens fremtid.

Helt grundlæggende er udfordringen, at en statisk fredning af en allé som varigt og uforanderligt landskabslement ikke er mulig, idet alléen er en levende konstruktion, som over tid vil forandre sig og forfalde. Siden den oprindelige fredningskendelse ikke har forholdt sig til denne problematik, står vi i dag med en ganske utaknemmelig beslutning, som tvinger os til at træffe beslutninger på en tvivlsom præmis.

I sidste ende er det imidlertid efter DN's opfattelse fredningens oprindelige og primære formål at opretholde alléen som et menneskeskabt, symmetrisk landskabslement. På den baggrund finder DN ikke at fredningens formål er opfyldt, idet træerne i dag er stærkt svækkede og alléen fremstår meget disharmonisk. I forhold til spørgsmålet om de enkelte træers biologiske værdi, som levesteder for tilknyttede arter, så er det DN's vurdering, at det aldrig var tænkt som et formål bag fredningen af alléen, og derfor er sekundært – så længe der i øvrigt ikke påvises tilstedeværelse og kompromittering af specifikt truede arter. DN lægger desuden vægt på, at træernes fortsatte levetid anslås til blot 10-20 år, hvorefter de alligevel jf. gængs praksis vil blive fældet som risikotræer. Der vil altså, uanset, næppe være tale om en varig beskyttelse af træerne, men blot om en kortvarig udsættelse af deres endeligt. Hensynet til biodiversitet – som ellers er en helt legitim og højt prioriteret kerneinteresse for DN – vurderes med andre ord ikke afgørende, i lyset af alléens oprindelige og nuværende funk-

tion som landskabsarkitektonisk kulturelement, ikke mindst siden der ikke er påvist tilstedeværelsen af særligt beskyttelseskrævende arter.

DN har noteret sig, at Fredningsnævnet ved en tidligere lejlighed har lagt vægt på, at evt. alternative muligheder til det fremlagte fredningsforslag vil være afgørende for nævnets vurdering af fredningsforslaget. Siden fredningsforslaget kun præsenterer ét scenarie, appellerer DN til nævnet om at forholde sig til de i VVM-undersøgelsen beskrevne alternativer, og vurdere, hvorvidt der blandt dem findes en bedre løsning.

Skulle nævnet nå frem til, at det ikke er tilfældet, vil DN ikke stille sig i vejen for en retablering af alléen, iht. det fremlagte fredningsforslag.

Og endelig: For så vidt angår en revision af Fulden-fredningen, så er DN af den opfattelse, at den berørte del af fredningen ikke rummer nævneværdig biodiversitet/naturværdi, idet der er tale om et landbrugsareal i omdrift. DN finder det således uproblematisk at etablere en cykel/gangsti umiddelbart syd for alléen, som beskrevet i fredningsforslaget, idet en sådan efter DN's skøn ikke vil forringe udsigt eller andre landskabelige forhold omfattet af fredningen, men derimod vil indebære en markant forbedring af adgangsforholdene for de bløde trafikanter til ikke blot museet, men til hele området omkring Moesgaard.

Afslutningsvis skal jeg blot tilføje, at vi forventer at benytte os af muligheden for at fremsende vores holdning skriftligt til nævnet, med en række supplerende nuanceringer.

Sebastian Jonshøj, formand